

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НАРЕДБА № Н-3 от 8 юли 2016 г.

за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят правилата и сроковете за:

1. извършване на плащания;
2. верификация и сертификация на разходите;
3. възстановяване и отписване на неправомерни разходи;
4. счетоводна отчетност;
5. приключване на счетоводна година.

(2) Правилата по ал. 1 се прилагат за:

1. оперативните програми, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и Кохезионния фонд (КФ) на Европейския съюз (ЕС);
2. програмите за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС, които са програмите между Република България – Република Сърбия, Република България – Република Турция, и Република България – Бивша Югославска република Македония.

Глава втора

ИЗВЪРШВАНЕ НА ПЛАЩАНИЯ ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

Чл. 2. (1) Изплащането на финансова подкрепа от управляващия орган към бенефициентите по оперативната програма се извършва въз основа на административен договор или заповед за предоставяне на финансова подкрепа или въз основа на финансово споразумение в случаите на финансова подкрепа за финансови инструменти.

(2) Управляващият орган изплаща финансовата подкрепа при спазване на съотношението по източници на финансиране, определено в акта по ал. 1 или финансовото споразумение, в случаите, когато финансовата подкрепа се реализира чрез финансови инструменти.

(3) Управляващият орган поддържа информация на ниво приоритетна ос, включително и на ниво проект по отношение на разходите, които попадат в обхвата на ЕФРР, но са финансирани от ЕСФ, или попадат в обхвата на ЕСФ, но са финансирани от ЕФРР.

Чл. 3. (1) Средствата от ЕФРР, ЕСФ и КФ на ЕС и съответното национално съфинансиране постъпват, съхраняват се и се разплащат чрез банкови сметки в Българската народна банка (БНБ). Схемата на паричните потоци на средствата от ЕФРР, ЕСФ, КФ на ЕС и кореспондиращото национално съфинансиране е представена в приложение № 1.

(2) Плащанията със средствата по ал. 1 се извършват в български левове чрез Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) и системата за електронно банкиране на БНБ.

(3) Валутният курс за изчисляване на левовата равностойност на изплатените от Европейската комисия аванси по оперативните програми или на възстановените разходи по заявления за плащане е месечният счетоводен обменен курс на Европейската комисия, валиден за месеца, през който сумите са били осчетоводени в сметките на сертифициращия орган.

(4) Курсовите разлики, които възникват между месечния счетоводен обменен курс на Европейската комисия и обменния курс на БНБ, остават в сметките на Националния фонд и се считат за ресурс под формата на национално съфинансиране.

Чл. 4. Управляващият орган предоставя по електронен път информация на сертифициращия орган за лицата, определени да работят в СЕБРА, в срок до 5 работни дни от датата на издаване или изменение на заповедта за определяне на лицата.

Чл. 5. Служителите на управляващия орган, които участват в подготовката, изпълнението и управлението на оперативната програма, включително и членовете на звеното/екипа за управление на проекта, подписват декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета, (ОВ, L 298 от 26 октомври 2012 г.). Декларацията съдържа минимума от обстоятелства, посочени във формата на приложението към Практическото ръководство за ръководители на Европейската служба за борба с измамите „Установяване на конфликт на интереси в процедури за обществени поръчки за структурни действия“.

Чл. 6. Управляващият орган извършва авансови, междинни и окончателни плащания към бенефициентите.

Чл. 7. (1) Управляващият орган извършва авансови плащания в размер до 20 % от стойността на финансовата подкрепа след издаване на акта по чл. 2, ал. 1.

(2) Авансовите плащания за инфраструктурни проекти на стойност над 5 млн. лв. са в размер до 10 % от стойността на финансовата подкрепа.

(3) Авансовите плащания за публичните бенефициенти, които изпълняват проекти по Оперативна програма „Региони в растеж“, Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ и Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, могат да бъдат в размер до 35 % от стойността на финансовата подкрепа.

(4) Авансовите плащания по държавни помощи са в размер до 40 % от стойността на финансовата подкрепа.

(5) Плащането на аванс в случаите по ал. 2 и за инфраструктурни проекти над 5 млн. лв. по ал. 3 се извършва, както следва:

1. след издаване на акта по чл. 2, ал. 1 се извършва плащане в размер 1 % от стойността на финансовата подкрепа;

2. след сключване на първия договор за строителство се извършва плащане на остатъка до определения размер на аванса.

(6) Предвидените авансови плащания към бенефициентите се извършват в срока по чл. 61, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ).

Чл. 8. (1) Управляващият орган извършва авансово плащане, в случай че същото е обезпечено в пълен размер.

(2) Обезпечение за авансово плащане не се изисква от бенефициенти – разпоредители с бюджет по чл. 13, ал. 1, 3 и 4 от Закона за публичните финанси.

(3) Срокът на валидност на обезпечението за авансово плащане не може да бъде по-кратък от срока за извършване на финалното плащане по проекта, определен в акта по чл. 2, ал. 1.

(4) При обезпечение с банкова гаранция тя трябва да бъде безусловна и неотменима в полза на управляващия орган.

(5) Обезпечението със запис на заповед трябва да бъде „без протест“ и „без разноски“.

(6) За всички видове обезпечения задължително се спазват изискванията на ал. 1 и 3.

Чл. 9. (1) Управляващият орган извършва междинни и окончателни плащания към бенефициентите след верифициране на разходите.

(2) Размерът на окончателното плащане се изчислява, като от общо верифицираните допустими разходи, финансирани с безвъзмездна финансова помощ по проекта, се приспадат извършените авансови и междинни плащания.

(3) Общият размер на авансовите и междинните плащания е до 80 % от стойността на финансовата подкрепа.

(4) За инфраструктурни проекти на стойност над 5 млн. лв. общият размер на авансовите и междинните плащания е до 90 % от стойността на финансовата подкрепа.

(5) Общият размер на авансовите и междинните плащания е до 95 % от стойността на финансовата подкрепа, когато авансовите плащания към бенефициентите са обезпечени с гаранция, издадена от банка или друга финансова институция, регистрирани в Република България.

(6) Общият размер на авансовите и междинните плащания е до 95 % от стойността на финансовата подкрепа за бенефициенти от централната администрация на изпълнителната власт, когато утвърдените разходи по бюджета на първостепенния разпоредител, в чиято структура е бенефициентът, са по-високи от размера на отпуснатите авансови плащания.

Чл. 10. Управляващият орган определя в документите по чл. 24 и 26 ЗУСЕСИФ възможността за подаване на искания за плащане на месечна база, съобразени с периода за верифициране на разходите от управляващия орган по предходни искания за плащане и без ограничение на общата им стойност, отчитайки ограниченията по чл. 9.

Чл. 11. (1) Плащанията от оперативната програма за операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, се извършват поетапно, като размерът на средствата, изплатен за финансови инструменти, включен във всяко искане за плащане, подадено в периода на допустимост, не надвишава 25 % от общия размер на финансовата подкрепа съгласно финансовото споразумение и включва:

1. плащания към или в полза на крайните получатели;

2. поети задължения по договори за гаранции;

3. разходи за управление или плащане на такси за управление на финансовия инструмент.

(2) Следващи искания за плащане се подават в периода на допустимост само в следните случаи:

1. второ искане за плащане, когато най-малко 60 % от сумата, заявена в първото искане за плащане, е изразходвана за допустими разходи съгласно ал. 1;

2. трето и всяко следващо искане за плащане, когато най-малко 85 % от сумите, заявени в предходни искания за плащане, са изразходвани за допустими разходи съгласно ал. 1.

(3) Алинеи 1 и 2 не се прилагат за финансовите инструменти, изпълнявани съгласно чл. 39 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за

Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347 от 20 декември 2013 г.).

(4) Плащанията във връзка с финансовите инструменти по ал. 3 се извършват съгласно условията и графика, определени във финансовото споразумение.

(5) В случаите на финансова подкрепа за финансови инструменти съгласно чл. 5, ал. 1 ЗУСЕСИФ обезпечението на средствата за плащания от вноската, за която управляващият орган се е задължил към лицето, управляващо фонда на фондовете, се извършва чрез учредяване и осигуряване на противопоставимост в полза на управляващия орган на първия по ред особен залог или друга форма, приемлива за управляващия орган.

(6) Обезпечения на средствата за плащания към лицето, изпълняващо финансов инструмент по чл. 39 от Регламент 1303/2013, не се изискват.

Чл. 12. (1) Лихвите, натрупани по авансови плащания, финансирани с безвъзмездна финансова помощ, са ресурс за националното съфинансиране по съответната оперативна програма.

(2) Лихвите и други приходи, които могат да бъдат отнесени към финансовата подкрепа, изплатена за финансови инструменти, се използват по реда на чл. 43, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Чл. 13. (1) Управляващият орган гарантира, че бенефициентите получават общата сума на финансовата подкрепа от програмата в сроковете, установени със ЗУСЕСИФ, в пълнота и в съответствие с чл. 60, ал. 4 ЗУСЕСИФ.

(2) Управляващият орган извършва плащания към бенефициентите в рамките на заложените от дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите лимити.

(3) Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите залага лимити по десетразрядните кодове на управляващия орган на съответната оперативна програма, както следва:

1. лимит в размер на авансово получените средства от Европейската комисия и съответното национално съфинансиране;

2. лимит в размер на възстановени от Европейската комисия разходи и съответното национално съфинансиране;

3. лимит в размер на възстановени от бенефициентите разходи, както и на възстановени лихви за просрочие по сертифицирани разходи с годишен счетоводен отчет, след приспадане на лихвите от заявление за плащане към Европейската комисия.

(4) Лимитите по ал. 3, т. 1 и 2 се залагат в срок до 10 работни дни след получаване на транс от Европейската комисия, като в същия срок дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите уведомява управляващия орган.

(5) Лимитите по ал. 3, т. 3 се залагат след 15-о число на месеца, следващ месеца на възстановяване на разходите от бенефициентите, а за възстановените лихви за просрочие – на месеца, следващ месеца на приспадането им от заявление за плащане към Европейската комисия.

(6) Лимитите остават заложи до тяхното пълно усвояване или до уведомяване за тяхното отнемане.

(7) Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите може да отнеме изцяло или частично вече заложените лимити при установяване на нарушение на принципа за добро финансово управление по смисъла на чл. 30 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

Чл. 14. Управляващият орган представя на сертифициращия орган по електронен път прогноза за плащанията за години „n“ и „n+1“ във формата съгласно приложение № 2 в срок до 10 януари на година „n“.

Чл. 15. Актуализация на прогнозата за плащанията се извършва от управляващия орган всяка година в срок до 10 юли.

Чл. 16. Управляващият орган въвежда в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕСИФ (ИСУН) всеки месец до 10-о число прогноза за плащанията за текущия и следващия месец.

Чл. 17. До 10 януари, 10 юли и 10 октомври на всяка финансова година управляващият орган представя на сертифициращия орган по електронен път финансови данни по смисъла на чл. 112 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 във вида и формата на приложение II от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1011/2014 на Комисията от 22 септември 2014 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на образците за предоставяне на определена информация на Комисията и подробни правила за обмен на информация между бенефициерите и управляващите органи, сертифициращите органи, одитните органи и междинните звена (ОВ, L 286 от 30 септември 2014 г.).

Чл. 18. (1) Управляващият орган уведомява сертифициращия и одитния орган в случаите на оправомавяване по чл. 9, ал. 5 ЗУСЕСИФ в срок 5 работни дни от датата на оправомавяването.

(2) Сертифициращият орган може да изисква от управляващия орган допълнителна финансова, техническа и административна информация и други документи, като същите се предоставят в срок до 5 работни дни от получаване на искането, освен ако не е указано друго.

Чл. 19. Управляващият орган въвежда в ИСУН информацията, свързана с искането за плащане, в срок до 3 работни дни след приключването на проверката на искането.

Глава трета
ВЕРИФИКАЦИЯ И СЕРТИФИКАЦИЯ НА РАЗХОДИТЕ ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

Раздел I
Потвърждаване на разходите от бенефициента

Чл. 20. (1) Бенефициентът е отговорен за изпълнение на одобрения проект или операция в случаите на финансова подкрепа за финансови инструменти, финансирани от оперативната програма.

(2) Бенефициентът е отговорен за потвърждаване на разходите по проекта въз основа на фактури и/или счетоводни документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно приложимото законодателство освен в случаите на:

1. отчитане на разходи чрез формите за предоставяне на финансова подкрепа по чл. 55, ал. 1, т. 2 – 4 ЗУСЕСИФ;

2. отчитане на финансовата подкрепа за финансови инструменти.

(3) Бенефициентът не включва в договорите с изпълнителите изисквания за минимална стойност на разходите, които да бъдат отчитани към него.

Чл. 21. (1) Преди плащане бенефициентът на финансовата подкрепа, финансирана с безвъзмездна финансова помощ, извършва:

1. проверка на документите, представени от изпълнителите по договори в рамките на проекта, съфинансиран от фондовете по чл. 1, ал. 2, т. 1;

2. проверка за изпълнението на определените условия за плащане в акта по чл. 2, ал. 1 в случаите на отчитане чрез формите за предоставяне на финансова подкрепа по чл. 55, ал. 1, т. 2 – 4 ЗУСЕСИФ;

3. проверка на място за удостоверяване на изпълнението на заявените за плащане дейности, когато е приложимо.

(2) Преди плащане бенефициентът на финансова подкрепа за финансови инструменти извършва проверка за изпълнение на условията за плащане съгласно подписаните споразумения с финансовите посредници.

(3) Бенефициентът по ал. 1 декларира в искането за плащане към управляващия орган най-малко следното:

1. проверките по ал. 1 са извършени;

2. изборът на изпълнител е осъществен в съответствие с приложимото законодателство;

3. при извършени одити или проверки не са констатирани слабости и пропуски при управлението на одобрения проект, а за констатираните такива са предприети действия за тяхното отстраняване.

(4) Бенефициентът по ал. 2 декларира в искането за плащане към управляващия орган най-малко следното:

1. проверката по ал. 2 е извършена;

2. изборът на финансови посредници е осъществен в съответствие с приложимото законодателство;

3. при извършени одити или проверки не са констатирани слабости и пропуски при управлението на одобрените операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, а за констатираните такива са предприети действия за тяхното отстраняване.

(5) При отчитане на разходи за организация и управление по смисъла на чл. 55, ал. 1, т. 4 ЗУСЕСИФ бенефициентът включва в искането за плащане към управляващия орган 75 % от стойността на разходите, изчислени съгласно определената единна ставка в одобрената методология за определяне на размерите на сумите по формата, посочена в чл. 55, ал. 1, т. 4 ЗУСЕСИФ. Задължително условие за включването на разходи за организация и управление в искане за плащане към управляващия орган е извършването и включването на съотносими допустими преки разходи.

Раздел II
Верификация на разходи

Чл. 22. (1) Управляващият орган отговаря за верифициране на разходите, извършени от бенефициентите по програмата, финансирана от фондовете по чл. 1, ал. 2, т. 1.

(2) Разходите се верифицират въз основа на документите, представени от бенефициента с всяко искане за плащане, чрез извършване на управленски проверки.

(3) Управленските проверки за верифициране на разходите включват:

1. документална проверка на всяко искане за плащане, подадено от бенефициента, включително и на придружаващата го документация;

2. проверки на място на бенефициенти, включително на мястото на изпълнение на проекта, финансови посредници или крайни получатели, партньори на бенефициента, когато това е приложимо, по преценка на управляващия орган, с изключение на финансови инструменти, изпълнявани по реда на чл. 39 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Чл. 23. (1) Проверката по чл. 22, ал. 3, т. 1 за програмите, финансирани от ЕСФ, може да се извършва от управляващия орган въз основа на извадка от разходни позиции от дадено искане за плащане, която се изготвя съгласно указанията на Европейската комисия относно

управленските проверки и указанията на Европейската комисия относно методите за подбор на извадки за одитиращите органи.

(2) Управляващият орган обосновава необходимостта от прилагането на извадковата верификация по ал. 1.

Чл. 24. Верифицирането на разходи по операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, се извършва след проверка на документацията, доказваща предоставянето на финансова подкрепа и нейното използване по предназначение.

Чл. 25. Управляващият орган може да изиска от бенефициента допълнителни документи и разяснения след приключване на цялостната проверка.

Чл. 26. (1) Управляващият орган извършва проверки на място по смисъла на чл. 22, ал. 3, т. 2 на извадков принцип на база на методология, основана на оценка на риска, допълнена чрез случайна извадка, включително и проверки за спазване на принципа за дълготрайност съгласно изискванията на чл. 71 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(2) При необходимост управляващият орган извършва извънредни проверки на място по смисъла на чл. 22, ал. 3, т. 2.

(3) При проверка на място на операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, управляващият орган извършва преглед на документацията, доказваща предоставянето на финансова подкрепа, както и проверка дали заложените резултати и показатели в договорите между финансовите посредници и крайните получатели са постигнати.

(4) Управляващият орган въвежда информация в ИСУН за извършените проверки на място, направените констатации и препоръки, включително и актуална информация за статуса на изпълнението на препоръките, в срок до 3 работни дни от настъпване на събитието, подлежащо на въвеждане или актуализация в ИСУН.

Чл. 27. (1) В рамките на счетоводната година управляващият орган предоставя на сертифициращия орган чрез ИСУН регулярно, но не по-рядко от всеки втори месец и задължително през месеците октомври и декември, междинни доклади по сертификация и декларации за допустимите разходи с включени разходи в съответствие с чл. 65, ал. 2 ЗУСЕСИФ (приложение № 3).

(2) Управляващият орган въвежда в ИСУН докладите по ал. 1 до 10-ия работен ден на месеца по ал. 1.

(3) Управляващият орган включва разходи по държавни помощи в доклада по сертификация и декларация за допустимите разходи само ако са верифицирани и платени на бенефициентите.

(4) Управляващият орган включва в доклада по сертификация и декларация за допустимите разходи платени от бенефициента аванси към изпълнителите по договори в случаите, когато в сключения договор с изпълнител е предвидено авансово плащане и от изпълнителя е предоставена фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност за извършения разход.

(5) Управляващият орган може да включва в доклада по сертификация и декларацията за допустимите разходи изплатените към бенефициентите допустими разходи по голям проект по смисъла на чл. 100 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 преди одобрението му от Европейската комисия в случаите, когато е изпълнено условието по чл. 24, ал. 4 ЗУСЕСИФ.

(6) Управляващият орган поддържа в ИСУН информация съгласно приложение № 4А.

(7) Управляващият орган въвежда в ИСУН до 10 юли след края на всяка счетоводна година финален междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи за счетоводната година (приложение № 3).

Чл. 28. При констатиране от национални и европейски контролни и одитни органи недостатъци във функционирането на системата за управление и контрол управляващият орган предприема следните действия:

1. анализира обхвата на констатираните недостатъци в системата за управление и контрол по оперативната програма и предприема действия за отстраняването им съгласно препоръките на националните и европейските контролни и одитни органи чрез прилагане на подобрени контролни механизми;

2. уведомява сертифициращия орган за корекция на верифицираните разходи, включени в предходни доклади по сертификация и декларации за допустимите разходи.

Раздел III

Сертификация на разходите

Чл. 29. (1) Сертифициращият орган отговаря за изготвяне и изпращане до Европейската комисия на заявления за плащане за разходите, верифицирани от управляващия орган по оперативната програма и сертифицирани от сертифициращия орган в съответствие с чл. 126, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и чл. 66 ЗУСЕСИФ.

(2) Сертифициращият орган изпраща информацията по чл. 66, ал. 4 ЗУСЕСИФ по електронен път с електронен подпис до управляващия орган и до одитния орган.

(3) Управляващият орган може да включва повторно изцяло или частично неodobрени от сертифициращия орган разходи в следващ доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи след извършване на съответните управленски проверки и потвърждаване допустимостта на тези разходи.

Чл. 30. Сертифициращият орган извършва:

1. проверки на място в управляващия орган;
2. проверки на място на бенефициенти, включително на мястото на изпълнение на проекта, на финансови посредници или на крайни получатели, с изключение на финансови инструменти по чл. 39 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
3. извънредни проверки.

Чл. 31. (1) При сертификацията на разходи се вземат под внимание и предварителните доклади от национални и европейски контролни и одитни органи.

(2) Одитният орган предоставя на сертификацията орган предварителните доклади от извършени одити по оперативните програми в срок до 5 работни дни от тяхното издаване.

Чл. 32. Управляващият орган предоставя на сертификацията и на одитния орган:

1. информация за текущи разследвания на Европейската служба за борба с измамите във връзка със съответната оперативна програма в срок до 5 работни дни от нейното получаване;
2. предварителни доклади от службите на Европейската комисия, Европейската сметна палата и Сметната палата на Република България в срок до 5 работни дни от тяхното получаване;
3. информация по чл. 87, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 1303/2013 в срок до 15 януари.

Чл. 33. Управляващият орган представя на сертификацията и одитния орган по електронен път:

1. метода по смисъла на чл. 59, ал. 2, т. 2 ЗУСЕЦИФ в срок до 5 работни дни след одобрението му от ръководителя на управляващия орган;
2. метода по смисъла на чл. 59, ал. 2, т. 3 ЗУСЕЦИФ в срок до 5 работни дни след одобрението му от ръководителя на управляващия орган;
3. информация за напредъка по изпълнението и резултатите от извършените управленски проверки съгласно приложение № 5 – два пъти годишно – в срок до 31 юли за проверки, извършени в периода от 1 януари до 30 юни; в срок до 31 януари за проверки, извършени в периода от 1 юли до 31 декември на предходната финансова година;
4. годишния план за проверки на място за съответната финансова година и методологията за оценка на риска, въз основа на която са планирани проверки на място по оперативната програма, в срок до 31 януари всяка година; всяка следваща актуализация на плана се изпраща в срок до 5 работни дни след одобрението ѝ от ръководителя на управляващия орган;
5. процедурния ръчник, както и всички последващи изменения, в срок до 5 работни дни след одобрението му от ръководителя на управляващия орган.

Глава четвърта

СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ

Чл. 34. (1) Управляващият орган организира счетоводната отчетност по оперативната програма чрез отчитане на начислена и на касова основа на всички счетоводни събития, произтичащи от финансовото управление на оперативната програма, в Информационната система за финансово управление (ИСФУ) на Министерството на финансите.

(2) Дирекция „Информационни системи“ в Министерството на финансите поддържа ИСФУ.

(3) Сертификацията орган определя на управляващия орган самостоятелен фирмен код в ИСФУ, чрез който се осигурява оперативна самостоятелност и независимост на счетоводната отчетност.

(4) Редът за осигуряване на достъп на потребители до ИСФУ и за работа със системата е определен в приложения № 6 и 7.

Чл. 35. Сертификацията орган ежесечно и на тримесечие консолидира или обобщава отчетната информация, предоставена от управляващите органи във форми и в рамките на срокове, утвърдени съгласно приложимите указания на министъра на финансите, като при обработката на данните може да изисква от управляващия орган допълнителна финансова информация.

Чл. 36. (1) Сертификацията орган разработва и въвежда в счетоводната система единен сметкоплан за всички управляващи органи и определя стандартни счетоводни записвания за счетоводните събития, произтичащи от финансовото управление на оперативните програми, задължителни за прилагане от управляващите органи и в съответствие с утвърдения по чл. 164 от Закона за публичните финанси сметкоплан на бюджетните организации.

(2) Стандартните счетоводни записвания се разработват от Министерството на финансите.

(3) Сертификацията орган съгласува разработената от управляващия орган счетоводна политика.

(4) Сертификацията орган допълва или изменя сметкоплана при:

1. допълнение или изменение на счетоводните правила, приложими за публичния сектор;
2. иницирано от управляващ орган и заявено по електронен път предложение за допълване на сметки.

(5) Управляващият орган осигурява аналитична счетоводна информация по проектите чрез стандартни счетоводни записвания за:

1. договорената безвъзмездна финансова помощ;
2. вземанията от бенефициентите;
3. задълженията към бенефициентите;

4. извършените авансови плащания и възстановяването на допустими разходи;
5. верифицираните разходи по проектите.

(6) Управляващият орган осигурява аналитична счетоводна информация за финансовите споразумения с лицето, управляващо фонда на фондовете, или лицето, изпълняващо финансов инструмент по чл. 39 от Регламент № 1303/2013, чрез стандартни счетоводни записвания за:

1. дължимата финансова подкрепа на лицата по тази алинея, определена със споразуменията по чл. 2, ал. 1;
2. вземанията от лицата по тази алинея;
3. изплатеното финансиране към бенефициентите на финансова подкрепа;
4. верифицираните разходи по споразуменията по чл. 2, ал. 1.

Чл. 37. Сертифициращият орган оказва методическа помощ в случаите на специфични дейности и операции, различни от утвърдените със стандартните счетоводни събития.

Глава пета

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ОТПИСВАНЕ НА НЕПРАВОМЕРНИ РАЗХОДИ ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

Раздел I

Финансови корекции

Чл. 38. (1) Финансови корекции по оперативната програма се извършват на основанията по чл. 70, ал. 1 ЗУСЕСИФ.

(2) Финансовите корекции по оперативната програма се определят за индивидуални или системни пропуски.

Чл. 39. (1) Управляващият орган след влизане в сила на решението по чл. 73, ал. 1 ЗУСЕСИФ въвежда информация за всички финансови корекции по недължимо платени и надплатени суми, неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по оперативната програма, както и за недопустимите разходи, резултат от системен пропуск:

1. в ИСУН в срок до 3 работни дни;
2. в счетоводната система в срок до 5 работни дни.

(2) Редът и сроковете за предоставяне от управляващия орган на сертифициращия орган на информация за вземанията по недължимо платени и надплатени суми, неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по оперативната програма, както и за недопустимите разходи, резултат от системен пропуск, отменящ целия или част от приноса за даден проект, приоритетна ос или оперативна програма, са определени в приложения № 8 – 14.

Чл. 40. (1) Управляващият орган намалява верифицираните разходи през счетоводната година и до нейното приключване с установените вземания по финансови корекции, включително, ако е приложимо, и относимия към тях собствен принос, по реда, определен в чл. 41.

(2) Наложените финансови корекции с ефект върху разходи, които предстои да бъдат отчетени от бенефициента до приключване на проекта, се намаляват при верифициране на искане за плащане и не се включват в доклад по сертификация и декларация за допустими разходи.

Чл. 41. (1) Управляващият орган отписва чрез оттегляне от първия следващ междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи вземания по индивидуални финансови корекции, включително, ако е приложимо, и относимия към тях собствен принос, които са регистрирани за разходи, заявени за възстановяване от Европейската комисия през счетоводната година, но не са сертифицирани с годишен счетоводен отчет, подаден към Европейската комисия.

(2) Управляващият орган отписва чрез приспадане от първия следващ междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи вземанията по индивидуални финансови корекции, включително, ако е приложимо, и относимия към тях собствен принос, които са регистрирани за разходи, сертифицирани с годишен счетоводен отчет, подаден към Европейската комисия, след възстановяване на вземанията от бенефициента заедно с възстановената към тях лихва за забава.

(3) Управляващият орган отписва чрез оттегляне от първия следващ междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи регистрираните вземания по финансови корекции за системен пропуск по разходи, които са заявени за възстановяване към Европейската комисия.

(4) В случай че първият следващ междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи се изготвя след края на текущата счетоводна година, намаленията по ал. 1 и 3 се извършват от сертифициращия орган при изготвяне на отчета по чл. 52, т. 1.

Чл. 42. Средствата, които бенефициентът получава в резултат на нарушение на договор между него и трета страна или при оттегляне на оферта, избрана по правилата за възлагане на обществени поръчки, не се смятат за приход и не се приспадат от допустимите разходи по проекта.

Чл. 43. Управляващият орган поддържа в ИСУН Книга на длъжниците и Книга на длъжниците за системни пропуски по всяка оперативна програма.

Раздел II

Ред за възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, неправомерно получени или неправомерно усвоените средства

Чл. 44. (1) Всички вземания по наложени финансови корекции подлежат на възстановяване към сметката за средствата от Европейския съюз на Националния фонд.

(2) Вземанията по финансови корекции, наложени за финансови инструменти, не подлежат на възстановяване, ако попадат в изключенията, предвидени в чл. 6, параграф 3, ал. 1 и 2 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138 от 13 май 2005 г.).

Чл. 45. (1) Управляващият орган определя финансови корекции и информира бенефициента за сумата, подлежаща на възстановяване с решението по чл. 73, ал. 1 ЗУСЕСИФ.

(2) Управляващият орган определя реда, по който бенефициентът го уведомява за извършеното доброволно възстановяване на средствата.

(3) Управляващият орган инициира своевременно процедура по уведомяване на отговорния разпоредител с бюджет за дължимите средства по финансови корекции, които са наложени в резултат на констатирани от европейски или национални одитни органи системни пропуски и не подлежат на възстановяване от бенефициента. Средствата се възстановяват съгласно чл. 63 от Закона за публичните финанси.

Чл. 46. (1) Бенефициентът възстановява дължимите средства в срок до 14 дни от датата на получаване на решението по чл. 73, ал. 1 ЗУСЕСИФ. При възстановяване на задължението преди крайния срок не се дължи лихва за забава.

(2) Управляващият орган извършва прихващане от последващо плащане по проекта, дължимо съгласно общите условия за предоставяне на финансова подкрепа на бенефициента, когато дължимите средства не са възстановени в срока по ал. 1.

(3) Дължимите средства се прихващат в рамките на 90 дни след изтичане на срока по ал. 1 заедно с лихва за забава, начислена от датата, следваща датата на изтичане на срока, определен в ал. 1, до датата на възстановяване на средствата.

(4) Управляващият орган може да упражни правото си по учредени или издадени от бенефициента обезпечения.

Чл. 47. (1) Дължими средства по индивидуални финансови корекции, определени на бенефициенти – бюджетни организации, които не са възстановени по реда на чл. 46, подлежат на възстановяване от бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или от бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон, в чиито структури е бенефициентът.

(2) Възстановяването на средствата от бюджетните организации по ал. 1 към сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд се отчита като трансфер между бюджетите и сметките за средства от Европейския съюз на Националния фонд. При необходимост се извършват промени по бюджетите съгласно разпоредбите на Закона за публичните финанси.

(3) Възстановяването на средства от първостепенните разпоредители с бюджет може да се извърши и от централния бюджет чрез намаляване по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет на разходи и/или предоставени трансфери и компенсирана промяна на бюджетните взаимоотношения на централния бюджет с бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет и сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд съгласно разпоредбите на Закона за публичните финанси.

(4) Възстановяването на средства от разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 и чл. 13, ал. 4 по реда на ал. 3 от Закона за публичните финанси може да се извърши чрез промяна на бюджетното взаимоотношение със съответния финансиращ бюджет по държавния бюджет и промяна на бюджетното взаимоотношение между централния бюджет и финансиращия бюджет.

Чл. 48. (1) Управляващият орган представя информация на сертифициращия орган за дължимите средства по индивидуални финансови корекции от бенефициенти – бюджетни организации, с изключение на разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 или от бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси, които към 30 септември на текущата година не са събрани по реда, определен в чл. 46 или 47. Информацията се представя в срок до 15 ноември на финансовата година и съдържа наименованието на длъжника, размера на дължимата сума, начислените лихви за забава и информация за етапа на събиране на вземането.

(2) Дължимите средства по индивидуални финансови корекции, определени на бенефициенти – бюджетни организации, могат да се възстановяват по реда на чл. 106 от Закона за публичните финанси.

(3) Възстановяването под формата на прихващане съгласно чл. 106 от Закона за публичните финанси се отразява в отчетите за касовото изпълнение на бюджета и сметките за средствата от Европейския съюз на Националния фонд, доколкото такова прихващане се приравнява на касов поток, съгласно разпоредбите на стандартите и указанията за отчетността на бюджетните организации, утвърдени съгласно чл. 164, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

Чл. 49. (1) Дължимите средства от бенефициенти – общини, могат да бъдат разсрочвани или отсрочвани от управляващия орган в срок до 12 месеца от изтичането на срока по чл. 46, ал. 1 по писмено заявление от бенефициента.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава в едномесечен срок от изтичането на срока по чл. 46, ал. 1 заедно с разработен график за възстановяване. Редът за разглеждане на заявлението се определя от управляващия орган с вътрешни правила, като срокът за разглеждане на заявлението не може да бъде по-дълъг от 14 дни.

(3) За периода на отсрочването или разсрочването по ал. 1 се дължи законната лихва, начислена за периода до възстановяване на дължимата сума.

Чл. 50. При невъзможност да се приложат способите за възстановяване, посочени в чл. 46, 47 или 48, или при неспазване на графика за възстановяване, определен в чл. 49, ал. 2, управляващият орган уведомява Националната агенция за приходите в 14-дневен срок след изчерпване на приложимите способности. Дължимите вземания се погасяват по реда на чл. 169, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Глава шеста

ПРИКЛЮЧВАНЕ НА СЧЕТОВОДНАТА ГОДИНА

Чл. 51. (1) Приключването на счетоводната година се извършва за всяка оперативна програма.

(2) Отговорни за приключване на счетоводната година са управляващият орган, сертифициращият орган и одитният орган.

Чл. 52. За приключването на счетоводната година се изготвят следните документи:

1. годишен счетоводен отчет, изготвян от сертифициращия орган;
2. декларация за управлението, изготвяна от управляващия орган;
3. годишно обобщение на окончателните одитни доклади и на извършените проверки, изготвяно от управляващия орган;
4. годишен контролен доклад, изготвян от одитния орган;
5. одитно становище, изготвяно от одитния орган.

Чл. 53. При програми, финансирани от повече от един фонд, отчетът по чл. 52, т. 1 се изготвя за всеки отделен фонд.

Чл. 54. Сертифициращият орган изготвя отчета по чл. 52, т. 1 след проверка на:

1. отписаните от управляващия орган недопустими разходи съгласно чл. 41, ал. 1;
2. възстановените суми през счетоводната година заедно с лихвата, включително възстановените суми и лихви по регистрирани дългове в предходни счетоводни години;
3. сумите, подлежащи на възстановяване към края на счетоводната година, включващи всички дължими суми по недопустими разходи, които са били сертифицирани в предходни счетоводни години и не са възстановени до края на счетоводната година, за която се отнася приключването, включително по отношение на разходи във връзка с неспазване на изискването за дълготрайност на проектите;
4. невъзстановимите към края на счетоводната година суми.

Чл. 55. (1) Управляващият орган предоставя на сертифициращия орган по електронен път до 20-и октомври след края на счетоводната година информация за:

1. регистрираните дългове;
2. регистрираните сигнали за нередност, които са в процес на проверки за установяване достоверността на изложените в тях обстоятелства;
3. непредставена информация и предварителни одитни доклади по чл. 32, т. 1 и 2;
4. финансови корекции, определени в периода след края на счетоводната година, които се отнасят за разходи, заявени от сертифициращия орган за възстановяване от Европейската комисия съгласно приложение № 22;
5. извършени други корекции на разходите, включени във финалния междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи, като се посочват причините за намаленията съгласно приложение № 23;
6. авансите, платени съгласно чл. 131, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и включени в доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи, в случай на настъпили промени пряко информацията, представена с финалния междинен доклад по сертификация и декларацията за допустими разходи към 30 юни, съгласно формата за този тип информация по приложение № 3;
7. намаления на включените разходи за финансови инструменти във финалния междинен доклад по сертификация и декларация за допустими разходи съгласно формата за този тип информация по приложение № 3.

(2) Информацията по ал. 1 следва да е актуална към 15-и октомври след края на счетоводната година.

(3) Информацията по ал. 1, която се поддържа в ИСУН, не се представя на сертифициращия орган по електронен път.

Чл. 56. Сертифициращият орган изготвя отчета по чл. 52, т. 1, като проверява и анализира обстоятелствата по чл. 54 и 55 и изчислява общата сума на допустимите разходи за съответната счетоводна година.

Чл. 57. (1) Управляващият орган не приспада от следващ междинен доклад по сертификация и декларация за допустими разходи намалените от сертифициращия орган разходи в отчета по чл. 52, т. 1.

(2) Управляващият орган отразява намалените от сертифициращия орган разходи в отчета по чл. 52, т. 1 в общия размер на верифицираните разходи по оперативната програма.

Чл. 58. (1) Управляващият орган отразява информацията от окончателните одитни доклади, включена в доклада по чл. 52, т. 4, при изготвяне на годишното обобщение по чл. 52, т. 3.

(2) Управляващият орган включва в годишното обобщение по чл. 52, т. 3 изчисления размер на допустимите разходи за съответната счетоводна година от отчета по чл. 52, т. 1.

Чл. 59. (1) Документите по чл. 52 се съгласуват между органите по чл. 51, ал. 2 по реда и в сроковете съгласно приложение № 15.

(2) Сертифициращият орган извършва преглед за съответствие на данните в окончателните документи по чл. 52.

(3) Документите по чл. 52 се изпращат от сертифициращия орган на Европейската комисия чрез системата SFC 2014 в срока по чл. 59, параграф 5 на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

Глава седма

ПРОГРАМИ ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ВЪНШНИТЕ ГРАНИЦИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Раздел I

Извършване на плащания

Чл. 60. Източниците на финансиране на програмите за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС (програмите за ТГС) са ЕФРР, Инструментът за предприемаческа помощ (ИПП II), националното съфинансиране на Република България и националното съфинансиране на страната – партньор по съответната програма за ТГС.

Чл. 61. Средствата, които се получават от Европейската комисия за финансиране на програмите за ТГС, се третираат като средства от ИПП II.

Чл. 62. (1) Изплащането на финансова подкрепа от управляващия орган към водещия бенефициент или бенефициента по приоритетна ос „Техническа помощ“ се извършва в евро въз основа на акта по чл. 2, ал. 1.

(2) Управляващият орган изплаща финансовата подкрепа при спазване на съотношението по източници на финансиране, определено в акта по ал. 1.

Чл. 63. (1) Средствата от ИПП II, съответното българско национално съфинансиране, съфинансирането на страната – партньор по приоритетна ос „Техническа помощ“, и съфинансирането на страната – партньор по останалите приоритетни оси, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС, постъпват, съхраняват се и се разплащат чрез банкови сметки в БНБ. Схемата на паричните потоци на средствата се определя съгласно приложение № 16.

(2) Плащанията със средства по ал. 1 се извършват чрез СЕБРА и системата за електронно банкиране на БНБ.

Чл. 64. (1) Управляващият орган предоставя по електронен път информация на сертифициращия орган за лицата, определени да работят в СЕБРА, в срок до 5 работни дни от датата на издаване или на изменение на заповедта за определяне на лицата.

(2) Служителите на управляващия орган, които участват в подготовката, изпълнението и управлението на програмите за ТГС, както и членовете на звеното или екипа за управление на проекта, подписват декларацията по чл. 5.

Чл. 65. Управляващият орган извършва авансови, междинни и окончателни плащания към водещия бенефициент или бенефициента по приоритетна ос „Техническа помощ“.

Чл. 66. (1) Управляващият орган извършва авансови плащания в размер до 20 % от стойността на финансовата подкрепа след издаване на акта по чл. 2, ал. 1.

(2) Предвидените авансови плащания към водещите бенефициенти се извършват в срока по чл. 61, ал. 1 ЗУСЕСИФ.

(3) Авансовите плащания към бенефициентите по приоритетна ос „Техническа помощ“ на програмите по чл. 1, ал. 2, т. 2 са в размер до 50 % от одобрените годишни бюджети за техническа помощ.

Чл. 67. Управляващият орган определя условията, при които се извършва плащането по чл. 66, в акта по чл. 2, ал. 1, доколкото друго не е предвидено в приложимото европейско законодателство и в сключените между държавите договори, ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България.

Чл. 68. (1) Управляващият орган извършва междинни и окончателни плащания към водещия бенефициент или бенефициента по приоритетна ос „Техническа помощ“ след верифициране на разходите.

(2) Размерът на окончателното плащане се изчислява, като от верифицираните допустими разходи за сметка на безвъзмездната финансова помощ по проекта се приспадат извършените авансови и междинни плащания.

(3) Общият размер на авансовите и междинните плащания е до 80% от стойността на финансовата подкрепа.

Чл. 69. Управляващият орган предоставя възможност в акта по чл. 2, ал. 1 за подаване на искания за плащане на тримесечие.

Чл. 70. Лихвите, натрупани по авансови плащания на водещия бенефициент и бенефициенти по приоритетна ос „Техническа помощ“, финансирани с безвъзмездна финансова помощ, са ресурс за националното съфинансиране по съответните програми за ТГС.

Чл. 71. Водещият бенефициент или бенефициентът по приоритетна ос „Техническа помощ“ преизчисляват в евро сумите на разходите, извършени в национална валута по реда на чл. 28 от Регламент (ЕС) № 1299/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 2013 г. относно специалните разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско териториално сътрудничество (ОВ, L 347 от 20 декември 2013 г.).

Чл. 72. (1) Управляващият орган гарантира, че водещият бенефициент или бенефициентът по приоритетна ос „Техническа помощ“ получава общата сума на финансовата подкрепа от програмата в сроковете, установени със ЗУСЕЦИФ, в пълнота и в съответствие с чл. 60, ал. 4 ЗУСЕЦИФ.

(2) Управляващият орган извършва плащания към водещия бенефициент или бенефициента по приоритетна ос „Техническа помощ“ в рамките на заложените от дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите лимити.

(3) Управляващият орган е отговорен за навременното осигуряване на публичното национално съфинансиране от страната – партньор по приоритетна ос „Техническа помощ“, и съфинансирането от страната – партньор по останалите приоритетни оси, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС.

(4) В срок до 5 работни дни след получаване на средствата по ал. 3 управляващият орган превежда получените средства по сметката с лимит на дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите.

Чл. 73. (1) Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите залага лимити по десетразредните кодове на управляващия орган на съответната програма за ТГС, както следва:

1. лимит в размер на авансово получените средства от Европейската комисия, съответното българско национално съфинансиране и съответното съфинансиране на страната – партньор по приоритетна ос „Техническа помощ“, и съфинансирането от страната – партньор по останалите приоритетни оси, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС;

2. лимит в размер на възстановени от Европейската комисия разходи, съответното българско национално съфинансиране, съответното съфинансиране на страната – партньор по приоритетна ос „Техническа помощ“, и съфинансирането от страната – партньор по останалите приоритетни оси, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС;

3. лимит в размер на възстановените от водещия бенефициент или бенефициента по приоритетна ос „Техническа помощ“ разходи, както и възстановени лихви за просрочие по сертифицирани разходи с годишен счетоводен отчет, след приспадане на лихвите от заявлението за плащане към Европейската комисия.

(2) Лимитите по ал. 1, т. 1 и 2 се залагат в срок до 10 работни дни след получаване на транш от Европейската комисия, като в същия срок дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите уведомява управляващия орган.

(3) Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите залага лимит на управляващия орган за частта на съответното съфинансиране на страната – партньор по приоритетна ос „Техническа помощ“ и за частта на съответното съфинансиране на страната – партньор по останалите приоритетни оси, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС, само когато е осигурено национално съфинансиране от съответната страна партньор по сметката на Националния фонд за програмите за ТГС.

(4) Лимитите по ал. 1, т. 3 се залагат след 15-о число на месеца, следващ месеца на възстановяване на разходите от бенефициентите, а за възстановените лихви за просрочие – на месеца, следващ месеца на приспадането им от заявление за плащане към Европейската комисия.

(5) Лимитите остават заложи до тяхното пълно усвояване или до уведомяване за тяхното отнемане.

(6) Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите може да отнеме напълно или частично вече заложените лимити при установяване на нарушение на принципа за добро финансово управление по смисъла на чл. 30 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

Чл. 74. Управляващият орган представя на сертифициращия орган по електронен път информацията съгласно чл. 42, т. 3 от Регламент за изпълнение (ЕС) 447/2014 г. на Комисията от 2014 г. относно специфичните правила за изпълнение на Регламент (ЕС) № 231/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмент за предприежителна помощ (ИПП II) (ОВ, L 132 от 3 май 2014 г.) в срок до 5 дни от изпращането ѝ на Европейската комисия.

Чл. 75. (1) Управляващият орган предоставя на сертифициращия орган до 10-о число на всеки месец месечен финансов отчет съгласно приложение № 17.

(2) Отчетът по ал. 1 се представя по електронен път от ръководителя на управляващия орган или от упълномощено от него лице.

Чл. 76. (1) Управляващият орган уведомява сертифициращия орган и одитния орган в случаите на оправомощаване по чл. 9, ал. 5 ЗУСЕЦИФ в срок 5 работни дни от датата на оправомощаването.

(2) Сертифициращият орган може да изисква от управляващия орган допълнителна финансова, техническа и административна информация и други документи, като същите се предоставят в срок 5 работни дни от получаване на искането, освен ако не е указано друго.

Чл. 77. Управляващият орган се задължава да въвежда информация за извършените плащания в информационната система за управление за съответната програма за ТГС в срок до 3 работни дни от извършване на плащането.

Раздел II

Верификация на разходи

Чл. 78. Бенефициентът е отговорен за изпълнение на съответната част от одобрения проект, финансиран от програмата за ТГС, както и за потвърждаване на разходите по проекта, въз основа на фактури и/или други документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно приложимото законодателство освен в случаите на отчитане на разходите чрез формите за представяне на финансова подкрепа по чл. 55, ал. 1, т. 2 – 4 ЗУСЕЦИФ.

Чл. 79. (1) Преди плащане бенефициентът извършва:

1. проверка на документите, предоставени от изпълнителите по договори в рамките на проекта;

2. проверка за изпълнението на определените в акта по чл. 2, ал. 1 условия за плащане в случаите на отчитане на разходите чрез формите за представяне на финансова подкрепа по чл. 55, ал. 1, т. 2 – 4 ЗУСЕЦИФ;

3. проверка на място за удостоверяване на изпълнението на заявените за плащане дейности.

(2) Бенефициентът декларира като минимум следното:

1. проверките по ал. 1 са извършени;

2. изборът на изпълнител е осъществен в съответствие с приложимото законодателство;

3. при извършените одити или проверки не са констатирани слабости и пропуски при управлението на одобрения проект или операциите, изпълнявани чрез финансови инструменти, а за констатираните такива са предприети действия за тяхното отстраняване.

Чл. 80. В случаите, когато се прилагат разпоредбите на чл. 23, т. 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1299/2013, бенефициентът предоставя на определените за всяка държава контрольори документите за извършените плащания по проекта.

Чл. 81. Контрольорите са отговорни за верифициране на разходите, осъществявани на територията на съответната страна, и съответствието на тези разходи по проекта или част от проекта, за която се отнасят, с приложимото за съответната страна национално и европейско законодателство и правилата на програмата за ТГС.

Чл. 82. Контрольорите верифицират разходите въз основа на документите, представени от бенефициента, чрез извършване на проверките по чл. 22, ал. 3.

Чл. 83. Контрольорите писмено потвърждават, че проверките по чл. 82 са извършени.

Чл. 84. Въз основа на издаденото потвърждение по чл. 83 водещият бенефициент в съответствие с чл. 40, т. 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 447/2014 г. на Комисията представя на управляващия орган искане за плащане.

Чл. 85. Управляващият орган отговаря за верифициране на разходите, извършени от бенефициентите по програмите по чл. 1, ал. 2, т. 2, потвърдени от контрольорите, съгласно чл. 23, параграф 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1299/2013.

Чл. 86. (1) Разходите се верифицират въз основа на документите, представени от водещия бенефициент с всяко искане за плащане чрез извършените управленски проверки в съответствие с чл. 23 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1299/2013.

(2) Управленските проверки за верифициране на разходите от управляващия орган включват:

1. документална проверка на всяко искане за плащане, подадено от водещия бенефициент, включително и на придружаващата го документация;

2. проверки на място на съвместен технически секретариат (СТС), водещия бенефициент, другите бенефициенти.

(3) При делегиране на функции на СТС управляващият орган гарантира, че изискванията, определени за управляващия орган за верифициране на разходите, са спазени.

Чл. 87. Управляващият орган може да изиска от водещия бенефициент допълнителни документи и разяснения след приключване на цялостната проверка.

Чл. 88. (1) Управляващият орган или СТС извършват проверки на място на база на методология, основана на оценка на риска, като в допълнение следва да бъде избрана случайна извадка, включително и проверки за наблюдаване спазването на принципа за дълготрайност съгласно изискванията на чл. 71 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(2) При необходимост управляващият орган извършва извънредни проверки на място при водещия бенефициент и при други бенефициенти.

(3) Управляващият орган или СТС въвеждат своевременно информация в Информационната система за управление за извършените проверки на място, направените констатации и препоръки, включително и за статуса на тяхното изпълнение. Информация за извършените проверки се

представя като приложение към всеки междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи по електронен път.

Чл. 89. (1) В рамките на счетоводната година управляващият орган представя на сертифициращия орган междинен доклад по сертификация и декларацията за допустимите разходи съгласно приложение № 18 с включени разходи в съответствие с чл. 65, ал. 2 ЗУСЕЦИФ, както следва:

1. за разходи, верифицирани от управляващия орган до 30 септември, в срок до 15 октомври;
2. за разходи, верифицирани от управляващия орган до 31 декември на предходната година, в срок до 15 януари на следващата година;
3. за разходи, верифицирани от управляващия орган до 31 март, в срок до 15 април;
4. за разходи, верифицирани от управляващия орган до 30 юни, в срок до 15 юли се представя финален междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи.

(2) Управляващият орган може да представи доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи извън сроковете по ал. 1, т. 1 – 3.

(3) Управляващият орган представя на сертифициращия орган с всеки доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи информация съгласно приложение № 4Б.

(4) Докладът по сертификация и декларацията за допустимите разходи се представят на сертифициращия орган по електронен път от ръководителя на управляващия орган.

Чл. 90. При констатирани от страна на национални и европейски контролни и одитни органи недостатъци във връзка с функциониране на системата за управление и контрол управляващият орган предприема действията съгласно чл. 28.

Раздел III

Сертификация на разходите

Чл. 91. (1) Сертифициращият орган в съответствие с чл. 24 от Регламент (ЕС) № 1299/2013 отговаря за изготвяне и изпращане до Европейската комисия на заявление за плащане за разходите, верифицирани от управляващия орган по програмите за ТГС и сертифицирани от сертифициращия орган.

(2) Сертифициращият орган изпраща информацията по чл. 66, ал. 4 ЗУСЕЦИФ по електронен път до управляващия орган и до одитния орган.

(3) Управляващият орган може да включва повторно изцяло или частично неодобрен от сертифициращия орган разходи в следващ доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи след извършване на съответните управленски проверки и потвърждаване допустимостта на тези разходи.

Чл. 92. Сертифициращият орган извършва:

1. проверки на място при управляващия орган преди сертификация на разходите;
2. проверка на място на бенефициент съвместно с управляващ орган или СТС;
3. извънредни проверки.

Чл. 93. (1) При сертификацията на разходи се вземат под внимание и предварителните доклади от национални и европейски контролни и одитни органи.

(2) Одитният орган предоставя на сертифициращия орган всички предварителни доклади от извършени одити по програми за ТГС в срок до 5 работни дни от тяхното издаване.

Чл. 94. Управляващият орган предоставя на сертифициращия орган и на одитния орган информацията по чл. 32 във връзка с програмите за ТГС.

Чл. 95. (1) Управляващият орган представя на сертифициращия орган и на одитния орган по електронен път информацията по чл. 33, т. 1, 4 и 5 във връзка с програмите за ТГС.

(2) Управляващият орган представя на сертифициращия орган по електронен път информацията по чл. 33, т. 3 съгласно приложение № 19.

Раздел IV

Счетоводна отчетност

Чл. 96. Счетоводната отчетност по двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС се осъществява по реда на глава четвърта.

Раздел V

Финансови корекции по програмите за ТГС

Чл. 97. Финансовите корекции по програмите за ТГС се извършват по реда на раздел I на глава пета.

Чл. 98. Управляващият орган поддържа в електронен формат Книга на длъжниците и Книга на длъжниците за системни пропуски по всяка една програма за ТГС, съдържащи всички дългове, възникнали при изпълнението на съответната програма, съгласно приложения № 20 и 21.

Раздел VI

Ред за възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по програмите за ТГС

Чл. 99. (1) Управляващият орган по програмите за ТГС прилага реда по чл. 45 и 46 за възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, неправомерно получени или неправомерно усвоени средства.

(2) Срокът за възстановяване на дължимите средства от бенефициента е 30 дни от датата на получаване на решението по чл. 73, ал. 1 ЗУСЕСИФ.

Чл. 100. Водещите бенефициенти – бюджетни организации, установени на територията на Република България, които не са възстановили дължимите средства по финансови корекции по реда на чл. 45 или 46, ги възстановяват по реда на чл. 47.

Чл. 101. При невъзможност да се приложат способите за възстановяване на средства по чл. 99 и 100 за вземания от водещи бенефициенти, установени на територията на Република България, управляващият орган уведомява Националната агенция за приходите в 14-дневен срок от изчерпване на способите за събиране на вземанията. Дължимите вземания се погасяват по реда на чл. 169, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Чл. 102. Управляващият орган е отговорен за предприемане на действия по възстановяването на дължимите суми по финансови корекции съгласно чл. 27, ал. 3 от Регламент (ЕС) № 1299/2013.

Раздел VII

Приключване на счетоводната година по програмите за ТГС

Чл. 103. Приключването на счетоводната година по програмите за ТГС се извършва по реда на глава шеста.

Глава осма

ПОДДЪРЖАНЕ НА ОДИТНА СЛЕДА

Чл. 104. (1) Управляващият орган поддържа одитна пътека в сроковете и условията на чл. 57, ал. 1, т. 6 ЗУСЕСИФ.

(2) Сроковете по ал. 1 се прекъсват в случай на съдебни процедури или по надлежно обосновано искане на Европейската комисия.

Чл. 105. Управляващият орган информира бенефициентите за началната дата, от която тече периодът за поддържане на одитна следа, и установява процедури за гарантиране на адекватна одитна пътека, отнасяща се до изпълнението на програмите по чл. 1.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. „Бенефициент по програмите за трансгранично сътрудничество“ е публична или частна организация, която отговаря за започването или за започването и изпълнението на операциите по смисъла на чл. 26, буква „б“ от Регламент за изпълнение на Комисията (ЕО) № 447/2014.

2. „Водещ бенефициент по програмите за трансгранично сътрудничество“ – съгласно чл. 40 от Регламент за изпълнение на Комисията (ЕС) № 447/2014, когато са налице двама или повече бенефициенти за операция, един от тях се определя като водещ бенефициент, който се намира в една от участващите държави. Водещият бенефициент е отговорен за изпълнението и доброто финансово управление на проекта като цяло.

3. „Контрольор по трансграничното сътрудничество“ е орган или лице, определено от държавата членка, участваща в програмата, да извърши проверките по чл. 125, параграф 4, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на бенефициентите на нейната територия.

4. „Невъзстановимите суми“ са разходи, сертифицирани в предходни счетоводни години, за които през счетоводната година, за която се отнася приключването, е взето решение от управляващия орган за определянето им като невъзстановими и сертифициращият орган е изпратил искане към Европейската комисия за отписване на дължимата към бюджета на Европейския съюз сума до 15 февруари след края на счетоводната година и за които няма издадено решение от Европейската комисия за възстановяване на дължимата сума от държавата членка към бюджета на Европейския съюз.

5. „Оперативно споразумение“ е договор между лицето, управляващо Фонда на фондовете, и финансов посредник.

6. „По електронен път“ е въвеждане на информацията в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕСИФ 2020 или Информационната система за управление на съответната програма за ТГС или изпращането ѝ на електронен адрес: patfund@minfin.bg, подписана с електронен подпис.

7. „Приключване на счетоводната година“ е изчисляване на дължимата от Европейската комисия към държавата членка финансова подкрепа за съответната счетоводна година за всяка от програмите по чл. 1, ал. 2 и изплащане на установените дължими суми от Европейската комисия или възстановяване на изплатените недължими суми към Европейската комисия.

8. „Публичен бенефициент“ е бюджетна организация по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси.

9. „Системен пропуск“ е всяко нарушение (действие или бездействие), което може да има повтарящ се характер, с висока степен на вероятност от поява при сходни по вид операции, което се дължи на сериозни недостатъци в ефективното функциониране на дадена система за управление и контрол, включително липса на подходящи процедури, установени в съответствие с приложимото законодателство и правила.

10. „Счетоводна година“ е годината по смисъла на чл. 2, ал. 29 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

11. „Съвместен технически секретариат“ е орган, който подпомага работата на управляващия орган и Съвместния комитет за наблюдение на програмата при изпълнение на функциите им,

както и предоставя информация на бенефициентите относно възможностите за финансиране по програмите, съгласно чл. 23 от Регламент (ЕС) № 1299/2013.

12. „Финансова година“ е годината по смисъла на чл. 2, ал. 30 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

13. „Финансов посредник“ е лице, прилагащо финансови инструменти спрямо „краен получател“ по смисъла на чл. 2, т. 12 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

14. „Финансово споразумение“ е договорът между управляващия орган и лицето, управляващо Фонда на фондовете, съответно лицето, управляващо финансов инструмент по чл. 39 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, в което се определят условията и редът за предоставяне на финансовата подкрепа от оперативната програма за финансови инструменти.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. До осигуряването на пълна функционалност на информационните системи информацията се изпраща на електронен адрес natfund@minfin.bg, подписана с електронен подпис.

§ 3. Стандартните счетоводни записвания по чл. 36, ал. 2 се издават в едномесечен срок от влизане в сила на наредбата от дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите.

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 7, ал. 4, т. 4 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.